

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Národní protidrogové centrály

2006

Vážení čtenáři,

do ruky se vám dostává Výroční zpráva Národní protidrogové centrály¹⁾ za rok 2006²⁾. Cílem každoročně zpracovávané výroční zprávy je komplexně publikovat informace o stavu, struktuře a dynamice drogové kriminality na území ČR z pohledu NPC. Obsahem Výroční zprávy jsou každoročně informace, kterými NPC disponuje na základě analýzy své činnosti a které by měly nejen u odborné veřejnosti sloužit ke zlepšení orientace v oblasti drogové kriminality. Vzhledem k tomu, že 1. 11. 2006 uplynulo 15 let od založení Protidrogové brigády Federálního policejního sboru, přímého předchůdce NPC, je letošní Výroční zpráva uvedena na netradičně stručnou informaci o vývoji NPC, která ve své historii prošla v důsledku reorganizací jednotlivých složek dřívější federální a současné republikové policie řadou systémových změn:

1. 11. 1991 – byla založena Protidrogová brigáda Federálního policejního sboru (PB FPS)

1991 – vzniká vedle Protidrogové brigády FPS Úřad pro narkotika při FMV

1992 – Protidrogová brigáda FPS zaniká a její úkoly se snaží přebrat Federální kriminální policie, základní kádr policistů PB FPS a přechází pod jinou službu P ČR na národní úrovni

1993 – příslušníci bývalé Protidrogové brigády FPS se stávají základním stavebním kamenem odboru drog Ústřední kriminální policie ČR (OD ÚKP)

1993 – z bývalého federálního Úřadu pro narkotika vzniká Národní drogová informační služba (NDIS), která působí vedle odboru drog ÚKP

1995 – vzniká Národní protidrogová centrála, která v sobě prvně spojuje úkoly bývalého OD ÚKP a NDIS, které zanikají, a jsou zařazeny do nově vytvořeného útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (NPDC ÚOOZ)

2001 – NPDC ÚOOZ se transformuje na samostatnou součást policie a začíná působit v rámci Policejního prezidia Policie České republiky jako Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování (P ČR NPC SKPV)

Za dobu své existence obdržela NPC řadu ocenění, a pokud bychom měli uvést alespoň některá z nich, bylo by to např. z roku 1995 ocenění NPC v rámci zasedání mezinárodních protidrogových konferencí „JIHOVÝCHOD“ a „STAR“ za velmi efektivní a příkladnou spolupráci a koordinaci v mezinárodním měřítku při odhalování nelegálních aktivit kosovoalbánských drogových zločineckých

seskupení, nebo z roku 1997 významné a prestižní ocenění DEA³⁾ USA za osobní přínos NPC k mezinárodnímu boji proti drogám a prosazování práva v oblasti drog, v roce 1998 obdržela NPC plaketu prezidenta Norské královské policie za operaci „KLEC“ – zatčení Prince Dobroshiho v rámci mezinárodní operace „VIKING“, v roce 1999 významné a prestižní ocenění DEA USA za operaci „VIGO“ (135 kg kokainu) a další.

NPC UKONČILA V ROZMEZÍ LET 1993–2006:

1 340 operací,
při nichž bylo zatčeno celkem **2 575** pachatelů,
z toho **515** cizinců,
zajistila více než **13 tun drog**, **93 000 tablet extáze**,
zlikvidovala **1 laboratoř** na výrobu extáze a
126 laboratoří na výrobu metamfetaminu /pervitinu/

Pokud by se měly zmínit alespoň některé z těch nejúspěšnějších operací NPC: jedná se například o operaci „ANDROMEDA“, při které došlo ke kompletní paralyzaci kosovo-albánského gangu působícího v celé Evropě, kdy v součinnosti s GŘC a protidrogovými jednotkami Švýcarska a SRN bylo zajištěno přes 100 kg heroinu a zatčeno 96 osob; dále operace „IRIDIUM“, kdy v rámci mezinárodní spolupráce bylo po dlouhodobém rozpracování ve spolupráci s DIA Torino/Itálie zatčeno 33 osob, z toho dva občané ČR, jinak Němci a Italové, a bylo zadrženo 25 kg heroinu; v operaci „BLIZZARD“ NPC v součinnosti s GŘC a orgány Velké Británie a Spolkové republiky Německo odhalila a zlikvidovala pokus o vytvoření kokainového kanálu do ČR, kdy bylo zajištěno 700 kg kokainu a zatčeno dva organizátoři v ČR; v operaci „ALIGÁTOR“ zmařila NPC další pokus o otevření kokainového kanálu do ČR a v součinnosti s GŘC zajistila 60 kg kokainu; v rámci operace „BANDITA“ byly zajištěny 4 laboratoře, 950 g efedrinu, 270 g pervitinu, 150 g heroinu a 160 g kokainu, také 160 000 Kč v hotovosti – pocházející z prodeje drog během jednoho dne – a byla prokázána distribuce 11 500 g pervitinu v hodnotě 23 milionů Kč, 750 g kokainu v hodnotě 1 125 000 Kč a 100 g heroinu v hodnotě 80 000 Kč, podařilo se tak rozbít největší síť prodejců a výrobců drog v Praze; operace „LOKATOR“ znamenala odhalení a likvidaci továrny na výrobu MDMA (extáze) v Horních Jirčá-

¹⁾ dále jen NPC

²⁾ dále jen VZ 06

³⁾ Drug Enforcement Administration

nech u Prahy, kdy kromě zatčení česko-nizozemského osmičlenného gangu bylo zajištěno kompletní technologické zařízení a suroviny pro výrobu až 35 milionů tablet extáze, vše v hodnotě kolem čtvrt miliardy korun.

Cesta NPC za dobu 15 let nebyla rozhodně jednoduchá, ale lze říci, že současná Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování (NPC) je specializovaným útvarem Policie České republiky s celostátní působností a zabývá se především vyhledáváním, odhalováním, dokumentací a vyšetřováním nejzávažnějších forem organizované drogové kriminality. Za 15 let své existence se neustále snaží hledat a budovat nové, účinnější modely, formy a metody práce, které by ve svém důsledku vedly k efektivnějšímu postihu trestné činnosti na úseku nedovolené výroby a obchodu s omamnými a psychotropními látkami. Trendem, který neustále sleduje, je pružně se přizpůsobovat vývoji a změnám na drogové scéně nejen v České republice, ale i ve světě. Reaguje nejen na stále nové metody pachatelů trestné činnosti a jejich aktivity v rámci jednotlivých případů, ale i na celkové zásadní změny v charakteru a struktuře drogové scény.

Současná NPC dnes pokrývá v různých úrovních oblast nejen operativně-zpravodajskou a procesní, ale také analytickou, metodickou, publikační a lektorskou činnost. V roce 2006 jsme se důsledně zaměřili zejména na odhalování těch nejzávažnějších kauz v oblasti organizované drogové kriminality, a to jak u trestné činnosti na území ČR, tak i v případech přesahujících hranice ČR. Naším jednoznačným cílem je cesta kvality, nikoli kvantity, která je bohužel nejen v oblasti drogové kriminality důsledkem tzv. „čárkového systému“, který je bohužel v některých součástech P ČR stále uplatňován. Vzhledem k převzetí koordinační a metodické činnosti směrem ke krajským správám a okresním ředitelstvím Policie ČR jsme se tomuto problému ještě více přiblížili. Je nutné bohužel opakovaně konstatovat, že zejména v oblasti vyhledávání a dokumentování drogové kriminality, kdy se hledí především na již zmíněnou kvantitu, to bývá na úkor kvality. Je třeba změnit přístup k této věci, a to průřezově v celé policii odstranit tak fenomén „čárkového systému“. I přes všechny problémy včetně zmíněného čárkového systému, se kterými se naši kolegové na okresních a krajských ředitelstvích P ČR musejí potýkat, odvádějí v rámci své příslušnosti na úseku odhalování drogové kriminality práci, která v ČR zásadně přispívá k prosazování práva v této oblasti.

Je nutno opakovaně upozornit na nedostatečnou společenskou objednávku u nás řešit některé problémy související se situací na drogové scéně v ČR. Přes veškeré úsilí nejen Policie ČR, ale také mnoha dalších subjektů, které se snaží drogovou scénu alespoň stabilizovat, se situace v ČR za posledních několik let zásadně nezlepšila, naopak díky trvalému proliberálnímu a prolegalizačnímu ovzduší dochází v některých oblastech spíše ke zhoršení situace. Jako příklad lze uvést prvenství ČR v EU v oblasti celoživotní prevalence užívání marihuany u mládeže. Celou situaci nezlepšují ani některá média, pro která je „téma“ mnohdy důležitější než obsah a objektivita. Pokud by to bylo jinak, nemohlo by např. nikdy dojít k tomu, že si celoplošný deník vybere z usnesení Nejvyššího soudu jednu větu, vytrhne ji z kontextu a povýší ji bez zjevné znalosti právního systému ČR na obecnou platnost. Naštěstí pořád existují i média, která jsou ochotna zveřejnit objektivní a analýzou vyhodnocené informace a uvádět takovéto zbytečné nebo snad cílené dezinformace na pravou míru. Další ukázkou nízké společenské objednávky je nejen neschopnost státu

důsledně vymáhat zákon v oblasti prodeje tabáku a alkoholu dětem a mladistvým, ale také dnes již skutečně alarmující a bohužel dlouhodobý a setrvalý stav v oblasti volného prodeje léků obsahujících pseudoefedrin⁴⁾. I přes takřka „zoufalý“ dopis NPC z počátku roku 2006, který byl zaslán mimo jiné i do parlamentu a senátu a byl založen jednoznačně na analýze situace v celé ČR, nedošlo v této oblasti k žádnému pozitivnímu posunu.

Závěrem chci konstatovat, že NPC je v současné době stabilizovaným a efektivním specializovaným útvarem P ČR s celorepublikovou působností a v oblasti organizované drogové kriminality je plnohodnotným partnerem zahraničních policejních složek.

plk. JUDr. Jiří KOMOROUS

I. OBCHOD S HEROINEM

Hlavní trasou dovozu heroinu do České republiky je nadále tzv. Balkánská cesta. Heroin, který je původem z Afghánistánu, je přepravován zejména přes území Turecka, Makedonie či Bulharska. Do distribuční sítě jej předávají hlavně kosovští Albánci. Tento heroin vykazuje nižší obsah účinné látky, a to již ve chvíli dovozu, tedy před následným ředěním. Kosovští Albánci se podílejí na obchodu nejen s heroinem, ale také s efedrinem a kokainem. Jejich účast na nelegální činnosti spočívá v závislosti na postavení těchto osob, a to od formy účastenství (např. financování obchodu a jeho organizace) až po vlastní převážení drogy. Opět se potvrdil význam tureckých a bulharských zločineckých skupin na obchodu s heroinem. Do dovozu heroinu na území ČR jsou zapojeni i občané Srbska a Albánie. Při nelegálním dovozu pachatelé trestné činnosti používají mimo jiné i osobní automobily, v těch jsou přepravovány zásilky heroinu v množství do 10 kg.

***Akce „ANLU-QEP“** Pracovníky P ČR NPC SKPV byla v polovině roku 2006 ukončena poslední fáze akce, která byla zaměřena proti skupině osob původem z ČR a Makedonie. Tyto osoby se podílely na organizaci dovozu efedrinu a heroinu z Makedonie do ČR po tzv. Balkánské cestě. V rámci akce bylo na území ČR zajištěno celkem 8,82 kg směsi heroinu (diacetylmorfinu) a cca 9 kg efedrinu, jejichž dovoz organizovala tato skupina. V souvislosti s akcí bylo zahájeno trestní stíhání proti čtyřem osobám české a třem osobám makedonské státní příslušnosti.*

II. OBCHOD S KOKAINEM

V oblasti obchodu s kokainem pokračuje trend posledních let, kdy se kokain na území ČR stává dostupnou drogou a jeho cena na nelegálním trhu klesá. Velmi časté jsou menší zásilky z Nizozemí. Dochází také k zapojení občanů ČR do kurýrní přepravy kokainu, a to zejména pro zločinecké organizace občanů jihoamerického či západoafrického původu. Z častějšího záchytu občanů ČR ve zdrojových oblastech Jižní Ameriky i Karibské oblasti i ze zkušeností zahraničních kolegů vyplývá, že osobní kurýrní přeprava kokainu tvoří významný způsob přepravy ze zdrojových oblastí do západní Evropy. Větší zásilky kokainu nebyly v roce 2006 na území ČR zajištěny.

⁴⁾ *prekurzor nezbytný k výrobě metamfetaminu /pervitinu/*

III. OBCHOD S CANNABISEM

I nadále je v ČR značná poptávka po marihuane s vysokým obsahem účinné látky THC. Tuzemští pěstitelé jsou schopni tzv. hydroponním způsobem produkovat značné množství kvalitní marihuany. NPC se v roce 2006 přímo nepodílela na žádné operaci, kde by byl dovoz či hydroponní pěstování marihuany hlavní náplní trestné činnosti podezřelých. Metodicky se NPC podílela na odhalení hydroponního pěstování marihuany na Benešovsku.

IV. OBCHOD S EFEDRINEM A METAMFETAMINEM

Efedrin

V roce 2006 byl i nadále hlavním prekurzorem pro výrobu metamfetaminu efedrin. Vzhledem k volné dostupnosti léků obsahujících pseudoefedrin (Modafen, Nurofen stop grip, Paralen plus) dochází k jejich zneužívání, a to ve velkém množství.

V oblasti dovozu efedrinu ze zahraničí zůstávají jako zdrojové země Německo, Polsko, Bulharsko a země bývalé Jugoslávie. Bylo zaznamenáno také zapojení makedonských uskupení do dovozu efedrinu tzv. Balkánskou cestou. Zjištěn byl také podíl těchto osob na výrobě metamfetaminu v ČR a také na následné organizaci jeho vývozu do západní Evropy, zejména Německa.

Ceny efedrinu se postupně zvyšují z důvodu jeho nedostatku na nelegálním trhu a pohybují se v rozmezí od 200 000 Kč do 250 000 Kč za jeden kilogram.

V roce 2006 byl také zachycen výskyt léku Efedrin Arsan. Jedná se o lék vyráběný v Turecku, který na českém trhu není volně dostupný. Je nelegálně dovážen na naše území za účelem výroby pervitinu a také jako stimulující látka pro sportovce, zejména kulturisty.

Byl také zjištěn výskyt lékařského přípravku Hydrochloridum ephedrinu. Jedná se o tekutou formu přípravku, se kterým začali lidé zabývající se výrobou metamfetaminu experimentovat, ale po čase od toho upustili z důvodu malého množství efedrinu v přípravku.

Akce „GAMA“ Po předchozím několikaměsíčním prověřování byli v říjnu 2006 policisty Útvaru rychlého nasazení P ČR a Zásahovou jednotkou Správy Středočeského kraje P ČR zadrženi čtyři muži, občané České republiky, kteří byli zapojeni do výroby a distribuce metamfetaminu. Dva z nich byli již v minulosti vyšetřováni v souvislosti s drogovou trestnou činností. Jeden z pachatelů metamfetaminu sám vyráběl, a to v garáži rodinného domku v obci Rudná u Prahy. Skupina pachatelů včetně samotného výrobce uvedené drogu následně distribuovala jednak v Rudné u Prahy a v Praze a jednak na dalších různých místech Středočeského kraje.

Při domovních prohlídkách bylo zajištěno velké množství pomocných chemických látek a laboratorního vybavení určených k výrobě metamfetaminu, a dále 2 kilogramy efedrinu, který je základní surovinou pro jeho výrobu. Ze zajištěného efedrinu by bylo možno vyrobit 17 000 dávek metamfetaminu v celkové hodnotě nejméně 1 700 000 Kč.

Metamfetamin

Kvalita vyrobeného metamfetaminu je přímo úměrná kvalitě použitého efedrinu, případně pseudoefedrinu. Ceny metamfetaminu se na nelegálním trhu v průběhu roku pohybovaly v rozmezí od 500 Kč do 1 200 Kč. Tyto ceny

jsou stanoveny zejména podle odebraného množství a podle čistoty látky.

V roce 2006 byl v České republice zaznamenán výskyt amfetaminu, který je dovážen z Nizozemska, přičemž osoby, které jej dovážely, ho po drobné chemické úpravě prodávaly jako metamfetamin.

V případech prodeje do zahraničí nadále přetrvává zájem o krystalický metamfetamin.

Akce „VAROMA“

V září 2006 byla ukončena poslední fáze akce, v rámci které byla sledována organizovaná skupina pachatelů, kteří se podíleli na velkoobjemové výrobě metamfetaminu a organizování jeho následného vývozu do SRN. Ve věci bylo zahájeno trestní stíhání jedenácti osob (osm v ČR a tři v SRN). Při zadržení a domovních prohlídkách na území ČR byly nalezeny 3 kg metamfetaminu a při zadržení kurýrů v SRN 2 kg metamfetaminu. Dále byla při akci zadokumentována a prokázána přeprava nejméně 13 kg metamfetaminu, který byl od konce roku 2004 do července 2005 vyvezen z ČR do SRN. V rámci domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor byly zajištěny pomocné chemické látky v množství desítek kilogramů. Dále bylo zajištěno větší množství laboratorního skla a technických komponentů. U zadržených osob bylo také nalezeno cca 500 000 Kč. Jako organizátoři výroby a distribuce metamfetaminu v ČR byli zjištěni občané bývalé Jugoslávie, kteří figurovali i jako odběratelé a distributoři metamfetaminu v SRN. Za kurýry byli přitom využíváni občané ČR, kteří metamfetamin převáželi do SRN v množství obvykle okolo 500 g v rámci jedné zásilky. Při této akci NPC úzce spolupracovala s policejními a celními orgány v SRN.

Akce „SIMON“

V září 2006 byli na Mostecku zadrženi dva muži, kteří v červenci roku 2006 propašovali z Nizozemského království do České republiky deset kilogramů amfetaminu, jenž je mezinárodně známý pod názvem SPEED. Při zadržení těchto osob a následně provedených domovních prohlídkách a při dalších úkonech trestního řízení bylo zajištěno celkem pět kilogramů SPEEDU. Pachatelé byli zadrženi při přípravě nelegálního dovozu dalších třiceti kilogramů této drogy z Nizozemského království do České republiky. Droga byla určena pro drogový trh v České republice. SPEED byl v České republice distribuován konečným odběratelům pro svoje obdobné účinky jako metamfetamin, a to za cenu cca 800 Kč za 1 g této drogy. Při dovozu 10 kg a při následném prodeji na nelegálním trhu v ČR by získali pachatelé zisk ve výši cca 7 000 000 Kč.

Akce „SAAB“

V rámci dlouhodobé mezinárodní policejní spolupráce, na které se podíleli policisté NPC, Švédského království a dalších policejních orgánů v Evropě, se podařilo zadokumentovat činnost skupiny osob, která se zabývala dovozem a distribucí amfetaminu. V průběhu této spolupráce bylo zajištěno více než 10 kg uvedené drogy ve Švédském království a v červnu 2006 byl na základě mezinárodního zatykače zadržen hlavní kurýr, který je občanem ČR.

V. OBCHOD SE SYNTETICKÝMI DROGAMI A OSTATNÍMI PREKURZORY

Extáze

Zdrojovými zeměmi, ze kterých jsou do České republiky dováženy syntetické látky souhrnně označované jako extáze (ecstasy, XTC), jsou Polsko, odkud tablety směřují hlavně na Moravu a také na Slovensko, a dále Belgie. Největší zdrojovou zemí je však stále Nizozemí, kde je extáze hlavní vývozní drogou směrem do zahraničí.

V zahraničí, převážně v Nizozemí, jsou do výroby tablet extáze zapojeni občané cizích státních příslušností, zejména Jihoafričané, Turci a Španělé. Do obchodu se rovněž zapojují čínské zločinecké organizace, které organizují ve velkém rozsahu dovoz prekurzorů. Jedná se zejména o látky PMK a BMK, které jsou nezbytné pro výrobu MDMA a amfetaminu. Mezi hlavní cílové země vývozu patří po zemích EU také Austrálie, Japonsko a Kanada. Novým odbytištěm se stává Rusko.

Stále přetrvává pašování tablet ukrytých ve vozidlech. Například v linkových autobusech je extáze převážena zejména v zavazadlech. Cena extáze je na nelegálním trhu v České republice proměnlivá, záleží na počtu odebraného množství tablet a na aktuální nabídce na trhu. Nakupuje-li se 1 000 ks tablet extáze a více, cena se na nelegálním trhu pohybuje kolem 50 Kč až 70 Kč za tabletu. Výrobní cena jedné tablety se pohybuje kolem 9 Kč.

Na tabletách jsou zaznamenána různá loga, která závisí na aktuálních módních trendech, a také se objevují i jiné tvary tablet než jen kulaté (např. oválné a hranaté). Faktem zůstává, že nejčastější účinnou látkou je MDMA, MDA či MDEA. Dalšími látkami jsou např. 2C-B, PMA, PMMA a DOB.

Akce „MEREC“

V květnu 2006 byli v součinnosti s Útvarem rychlého nasazení P ČR zadrženi tři občané izraelské státní příslušnosti, kteří na území České republiky organizovali prodej a distribuci tablet XTC, sytké formy MDMA a kokainu.

Orientovali se zejména na prodej tablet extáze a začali si budovat distribuční síť v centru Prahy s cílem obsadit známé diskotéky a kluby. Pachatelé v průběhu páchání trestné činnosti projeví velkou míru adaptability na drogový trh v ČR a podařilo se jim zčásti vytlačit dosavadní dealery z jejich pozic a nahradit je. Svou činnost prováděli organizovaně a značně konspirativně. V rámci akce byly provedeny domovní prohlídky několika bytů na území České republiky, při kterých bylo zajištěno celkem 4 196 kusů tablet extáze a menší množství kokainu, marihuany a LSD. Hodnota zajištěného množství tablet extáze na nelegálním trhu v ČR přesahovala 1 000 000 Kč. Dále byla zajištěna finanční hotovost ve výši 500 000 Kč.

Prekurzory a léčiva

V polovině loňského roku došlo na NPC ke změně v sestavě pracovní skupiny pro prekurzory a chemii. Tato skupina je odpovědná za problematiku prekurzorů, pomocných látek a dalších chemických látek zneužívaných k výrobě drog. Dále pak svou činnost zaměřuje na oblast léků, léčiv, pěstování máku a konopí.

Pracovní skupina pokračuje v plnění hlavního úkolu, kterým je především zesílení spolupráce uvnitř státu s chemickým a farmaceutickým průmyslem, prověřování podezřelých objednávek, obchodních transakcí, neznámých a nových zákazníků, kteří s prekurzory či jinými sledovanými

mi látkami chtějí obchodovat apod. Dochází také ke zpětnému informování chemického a farmaceutického průmyslu o zjištěných skutečnostech, ke společnému vyvozování důsledků a k přijímání vhodných opatření. V rámci činnosti skupiny byla uskutečněna osobní jednání se zástupci více než stovky nejvýznamnějších subjektů v ČR.

Ministerstvem zdravotnictví ČR bylo vydáno povolení k zacházení s prekurzory nebo registrace k výrobě, prodeji, dovozu či vývozu pomocných látek, a to celkem 202 subjektům. Postupně je obnovována nebo navazována nová vzájemná spolupráce ke sledování zájmových chemických látek. Nejedná se o sledování pouze látek uvedených v zákoně o návykových látkách (zák. č. 167/1998 Sb.), ale snahou NPC je dostat pod kontrolu i další chemikálie jako např. červený fosfor, jód, kyselinu jodovodíkovou, které jsou nejčastěji zneužívány k výrobě metamfetaminu tzv. „českou cestou“. Ve věci bylo dále uskutečněno osobní jednání se zástupci více než stovky nejvýznamnějších subjektů. Přestože ze strany NPC bylo podniknuto několik kroků k legislativním změnám u kontroly prodeje těchto látek, k žádným změnám nedošlo.

Dalším problémem v této oblasti je skutečnost, že od února 2006 došlo zákonem č. 74/2006 ke změně zákona o návykových látkách, kdy v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekurzorech drog, Nařízení Rady (ES) č. 111/2005) došlo k implementaci těchto předpisů do našeho zákona. Nově byly definovány termíny prekurzorů a pomocných látek podle kategorie 2 a 3 příloh uvedených předpisů ES. Tím byla omezena možnost řešit tuto problematiku národní legislativou a je nutné řešení přenést na pole Evropské unie.

Ze strany NPC byla dále iniciována aktivita orgánů EU k přijetí dostatečných opatření v oblasti přepravy prekurzorů a pomocných látek, zejména v rámci území EU. Nejsou však stanoveny žádné zvláštní povinnosti pro převoz uvedených látek vedoucích k jejich řádnému zabezpečení proti krádeži a možnému zneužití.

NPC se snaží opakovaně řešit zejména důrazným upozorňováním kompetentních subjektů na stále narůstající a celorepublikový problém související s výrobou metamfetaminu z pseudoefedrinu, který je získáván z volně prodávaných léků obsahujících většinou 30 mg této látky v jednotce. Během roku byly osloveny všechny legislativně kompetentní orgány s cílem omezení tohoto volného prodeje. Bohužel tato aktivita je do současné doby bez konkrétních výsledků. Nově je také průběžně navazována spolupráce nejenom s výrobcí, popř. distributory těchto léčiv, ale také se zástupci České lékařské komory, která profesně sdružuje majitele cca 3000 lékáren na našem území, s cílem společného a účinného boje proti drogové kriminalitě.

V oblasti léčiv je dalším velkým problémem otázka předepisování opiátového léku Subutex s obsahem účinné látky Buprenorfin a jeho následného nelegálního prodeje. I zde NPC vyvíjí značnou snahu o zavedení přísných pravidel, důslednou kontrolu stran příslušných institucí a omezení zneužívání tohoto léku.

Další oblastí, jíž se skupina věnuje, je pěstování máku a technického konopí, které jsou na základě splnění podmínek daných zákonem možné legálně pěstovat. U konopí se jedná především o podmínku schváleného osiva s obsahem do 0,3 % THC (dle předpisů EU do 0,2 % THC) a při pěstování na ploše větší než 100 m² nutnost oznámení místně příslušnému celnímu úřadu. V roce 2006 bylo evidováno 38 pěstitelů, kteří zaseli konopí na 1 161 ha. U máku

setého se jedná o obdobné podmínky, tedy schválenou odrůdu a ohlášení celnímu úřadu, jakož i způsob prodeje či likvidace makoviny. V roce 2006 bylo registrováno 1 088 pěstitelů, kteří zaseli mák na více jak 53 054 ha. Tímto množstvím se řadíme jako ČR na první místo mezi pěstiteli máku (k potravinářským účelům) na světě.

Cílem skupiny pro prekurzory a chemii je i postupné profesní proškolení policistů v oblasti znalostí prekurzorů, syntetických drog, způsobů jejich výroby a možného zneužívání, včetně praktických výcvikových programů (modelové laboratoře syntetických drog, jejich odhalování, vstup do laboratoře, nebezpečnost nástražných systémů, bezpečné zacházení s chemikáliemi atd.).

VI. REGIONÁLNÍ SPECIFIKA OBCHODU S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI V ČESKÉ REPUBLICE

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

(OOZOK SKPV Policie České republiky
Správy hlavního města Prahy)

V hlavním městě Praze a ve Středočeském kraji nejsou zřízeny expozitury NPC. Kromě výkonu činnosti I. a II. oddělení NPC v rámci jejich celorepublikové působnosti se problematikou drog na území hl. m. Prahy zabývá ještě nad rámec běžného organizačního schématu správ krajů Policie ČR 3. oddělení odboru obecné kriminality Správy hl. m. Prahy a 1. oddělení odboru odhalování závažné obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR Správy hl. m. Prahy (OOZOK).

Hlavní město Praha si v současné době stále udržuje mezi dalšími regiony České republiky jedno z předních míst v trestné činnosti po linii toxik. V současné době je drogová scéna na území hl. m. Prahy v podstatě rozložená po celém území hl. m. Prahy s tím, že ke koncentraci prodeje omamných a psychotropních látek dochází zejména v oblasti poskytu většího počtu osob. V praxi se potom jedná především o uzlové body pražské hromadné dopravy, stanice metra dislokované v panelové zástavbě, vlaková a autobusová nádraží, zábavní kluby a herny.

Ve vztahu k pachatelům trestných činů v oblasti drogové kriminality se vedle osob české národnosti na této trestné činnosti podílejí také cizí státní příslušníci a příslušníci národnostních menšin žijících v ČR. V případech organizovaných zločineckých struktur, které působí na území hl. m. Prahy, zaujímají čeští občané místa na základních pozicích a fungují zpravidla jako prodejci, popř. jako přepravci zásllek drog. Vyšší články ve struktuře těchto skupin potom zaujímají cizí státní příslušníci, kteří zde trestnou činnost organizují a řídí. V posledních letech se do drogové kriminality, zejména do pouličního prodeje, zapojili členové romské menšiny.

Během posledních dvou let jsme na území hlavního města také zaznamenali zvýšenou aktivitu v oblasti páchání drogové kriminality u vietnamské komunity. Od menších či velkokapacitních perfektně fungujících pěstíren jsme zadrželi mimo jiné i velkou zásilku vysoce kvalitního efedrinu právě u vietnamského spoluobčana. Vietnamské skupiny jsou dobře organizované a zabývají se zejména pěstováním marihuany, která má zpravidla velmi vysoký obsah THC.

Z hlediska trestné činnosti na území Prahy stále vede metamfetamin. Důvodem je především snadná dostupnost

*Kondomy naplněné kokainem, pašované
v tělních dutinách*

v přijatelné ceně a poměrně jednoduchá výroba převážně za využití volně prodejných léčiv s obsahem pseudofedrinu. Hned na dalším místě je heroin. V souvislosti s heroinem je třeba také poukázat na situaci, kdy uživatelé heroinu dnes celkem běžně zneužívají substituční přípravek Subutex. V roce 2006 nebyl na území hl. m. Prahy zaznamenán výskyt vysoce koncentrovaného, tzv. bílého heroinu, který v minulosti vedl k nárůstu úmrtí toxikomanů v důsledku předávkování.

K mimořádně nebezpečnému vývoji došlo na úseku kanabinoidů, kdy na území hl. m. Prahy dochází v bytech ke zřizování hydroponních pěstíren marihuany. Tato zařízení slouží k pěstování od několika kusů až po několik desítek rostlin konopí. Nebezpečí tohoto vývoje spočívá zejména v tom, že těchto pěstíren je velké množství a jsou roztrženy po celém území Prahy. Relativně v každé pěstírně dochází k nízkému a pomalému zisku, nicméně v celkovém měřítku dokážou tyto pěstírny obsáhnout poměrně širokou část drogové scény na celém území Prahy. Dalším, ale zcela jistě ne posledním rizikem je, že tento typ drogy mimořádným způsobem zasáhl dorůstající generaci. Při vymáhání práva v oblasti OPL si totiž nejde nevšimnout velmi rozšířeného zneužívání marihuany, a to zejména mezi mládeží, kdy bohužel musíme konstatovat, že se setkáváme se stále nižším věkem uživatelů této drogy.

Rovněž je evidentní, že obliba tzv. „tanečních drog“ také neklesá, spíše naopak.

Vedle metamfetaminu dochází na území hl. m. Prahy k prodeji kokainu, který je do České republiky přepravován

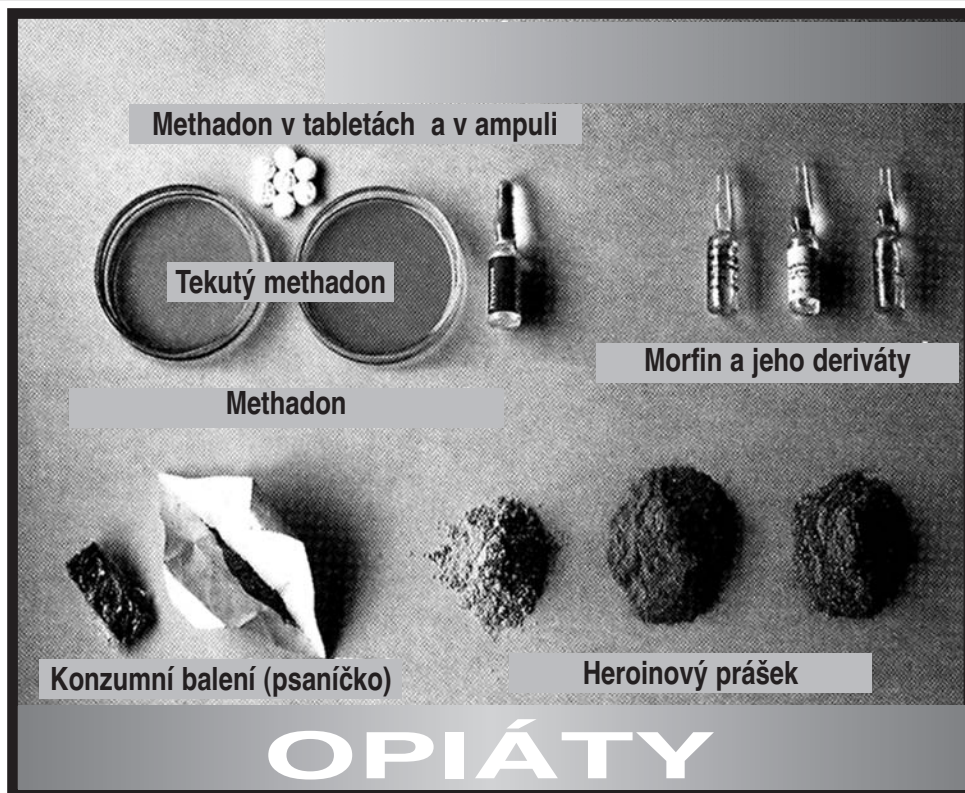
ze zahraničí. Místem konečného prodeje jsou potom kluby a herny v centru Prahy. Lze předpokládat, že kokain vedle metamfetaminu bude dalším významným bezpečnostním a zdravotním rizikem. V určitých společenských kruzích, ale zejména mezi mládeží, která navštěvuje diskotékové kluby, a s její rostoucí kupní silou se kokain stává jistou alternativou drogy extáze. Do budoucna lze tedy předpokládat módní vlnu, kdy v zájmu určité nemalé skupiny uživatelů bude kokain alternativou stimulační drogy.

Akce „PHAM“

Na jaře 2006 bylo pracovníky 1. odd. OOOZOK SKPV SHMP zjištěno, že muž vietnamské národnosti P.V.T. je pravděpodobně distributorem značného množství metamfetaminu. Muž byl v minulosti trestně stíhán za hospodářskou trestnou činnost a v době prověřování neměl stálé zaměstnání. V průběhu získávání informací nasvědčujících páchání trestné činnosti bylo zjištěno, že tento muž je považován za jednoho z největších dodavatelů metamfetaminu do vietnamské komunity, a to zejména v Praze, dále pak v Chebu a okolí a také v Plzni a okolí. Pachatel jedenkrát i vícekrát týdně v množství kilogramů dodával do těchto lokalit metamfetamin. V dubnu 2006 byl pachatel zadržen při přepravě téměř 5 kg metamfetaminu. V době zákroku měl u sebe hotovost ve výši 445 800 Kč. Podezřelý bydlel společně s manželkou a dcerou v luxusní vile v Praze 4 – v hodnotě 6 000 000 Kč. Na tuto nemovitost měl rodině „půjčit“ údajný přítel matky manželky podezřelého, který měl bydlet v Německu. Ve spolupráci s Interpolem bylo zjištěno, že žádný takový muž neexistuje. Pachatel byl rozhodnutím OS pro Prahu 4 vzat do vazby. Na případu se podíleli dále pracovníci P ČR SKPV OŘ Praha IV, P ČR NPC SKPV, P ČR SKPV OŘ Cheb a GR Plzeň.

Akce „GEORGE“

Pracovníci OOOZOK S. hl. m. Prahy a P ČR OŘ Praha západ (dnes P ČR OŘ Praha venkov) při vzájemné spolupráci, získali informace k osobám, které se v okrese Praha-západ zabývají výrobou a distribucí metamfetaminu a dále distribucí heroinu. Po ověření těchto informací bylo dále zjištěno, že k dané trestné činnosti má docházet také na území hl. m. Prahy, Jihočeského kraje a v minulosti i na území Praha-východ. Dalším prověřováním se ukázalo, že pachatelé často mění místa výroby metamfetaminu a také, že nezávisle na sobě páchají další, zejména majetkovou trestnou činnost. S ohledem na fakt, že jeden z pachatelů se odstěhoval na území Jihočeského kraje a k výrobě a předáváním mezi dalšími distributory docházelo v místě pobytu, byla navázána spolupráce s policisty ze SKPV OŘ Písek a OŘ Strakonice. Jednoho z pachatelů se podařilo zadržet v Jihočeském kraji přímo při přípravě na výrobu drogy. Následovala výměna informací mezi jednotlivými složkami a byly provedeny další domovní prohlídky a prohlídky jiných

prostor, při kterých byly nalezeny další laboratorní prostředky k výrobě metamfetaminu. Další pachatelé byli následně zadrženi na území Středočeského kraje. Celkem bylo zahájeno trestní stíhání tří pachatelů, kterým v případě prokázání trestné činnosti hrozí trest odnětí svobody až na 10 let.

STŘEDOČESKÝ KRAJ

(Policie České republiky, Správa Středočeského kraje)

Ve Středočeském kraji má velký vliv na drogovou kriminalitu blízkost a dostupnost hlavního města a provázanost výrobců i dealerů drog v regionu s pražskou drogovou scénou, kde existuje rozsáhlá síť distributorů s velkou fluktuací osob a s tím spojenou anonymitou páchání této trestné činnosti. Řada pachatelů tzv. drogových trestných činů, pocházejících z Prahy, využívá k nedovolené výrobě metamfetaminu zpravidla osamocené, opuštěné objekty ve Středočeském kraji, trestnou činnost páchá současně na území několika okresů a v souběhu s dalšími, zejména majetkovými trestnými činy.

V souvislosti s odhalováním nezákonné výroby a distribuce OPL na území Středočeského kraje byl zaznamenán v roce 2006 další nárůst výroby metamfetaminu. Tento nárůst lze přičíst volně dostupným surovinám potřebným k této výrobě a také tomu, že se v tomto kraji nachází velké množství konzumentů a výrobců této látky. Důsledkem toho je, že po zadržení výrobců nastupují další, aby uspokojili velkou poptávku. Byl zaznamenán také značný nárůst tzv. prvovýrobců. Výrobci pervitinu z „jednoho varu“ vyprodukují méně, ale požadované množství docílí četností. Šetřením a provedenými realizacemi bylo potvrzeno, že většina výrobců drog již své laboratoře nepřechovává doma, ale jezdí vyrábět metamfetamin do různých úkrytů v přírodě nebo chat. Výroba již neprobíhá jen na území jednoho okresu, např. Kladno, ale soustřeďuje se na území okresů Beroun, Rakovník, Mělník a Praha. Bylo zjištěno, že většina pachatelů má zkušenosti z projednávání jejich dřívější trestné činnosti a odhalování a prokazování jejich

trestné činnosti se stává stále obtížnější.

S problematikou na úseku drog souvisela úzce i majetková trestná činnost, zejména krádeže motorových vozidel, vloupání do objektů apod., kdy podíl toxikomanů na této trestné činnosti byl odhadován cca na 60 %. Dalším faktem bylo zjištění, že osoby dříve trestně stíhané za drogové delikty mají v nelegálním držení krátké kulové zbraně, které pocházejí z vloupání do objektů v minulých letech. Objevily se také informace, že další dealeri a také toxikomané mají o věci tohoto typu zájem.

U marihuany bylo evidentní jednak zvyšování produkce⁵⁾ a také vyšší kvalita, což je důsledkem rozmáhajícího se hydroponního pěstování v domácích podmínkách. Způsob pěstování je většinou charakterizován použitím dvou až tří UV-lamp na půdách rodinných domů, v pokojích, sklepích a garážích, mnohdy za tichého souhlasu zákonných zástupců, kteří tolerují i pěstování marihuany ve svých sklenících a na okolních pozemcích u rodinných domů. Cena takto vyprodukované látky hydroponním způsobem činí od 150 Kč do 250 Kč za 1 gram.

Prověřováním jednotlivých případů souvisejících s nelegálním pěstováním konopí bylo zjištěno, že uživatelé mladší 15 let se začínají příležitostně podílet na nedovoleném obchodování s marihuanou, kdy za „drobné“ přenechávají přebytky svým spolužákům a kamarádům, případně zprostředkovávají koupi této drogy, nebo dokonce sami začínají zkoušet tuto drogu vypěstovat, případně provádějí tzv. „nájezdy“ na náhodně objevená políčka, kdy drogu užijí, přenechávají dále nebo, jak již bylo uvedeno, prodají svým vrstevníkům.

Akce „ROLAND“

V roce 2006 byla pracovníky SKPV Příbram zadržena skupina pachatelů, kteří na okrese Příbram prováděli distribuci OPL, konkrétně metamfetaminu. Skupina fungovala tak, že výrobce P. N. a P. N., kteří bydleli v Mostě, drogu vyrobili z léku Modafen, poté látku předali osobě Z. S., která tuto drogu dále prodávala menším dealerům. Jedním z nich byl i F. K., bytem Sedlčany, který drogu dále distribuoval cílové skupině toxikomanů. Během realizace bylo při DP zajištěno zhruba 200 gramů metamfetaminu, dvě laboratoře na jeho výrobu, prekurzory a finanční hotovost. Během akce bylo zajištěno asi 1 000 ks prázdných obalů od léku Modafen.

Akce „DUNA“

V roce 2006 na základě rozpracování nedovolené výroby pervitinu bylo zadrženo na Kladensku pět pachatelů, kteří vyráběli pervitin. V rámci této akce byly zajištěny tři laboratoře, ve kterých pachatelé jako prekurzor využívali pseudoefedrinu, který získávali z volně prodejného léku Modafen.

Akce „HRÁČ“

Nejvýznamnější realizační akcí na Benešovsku v roce 2006 byla realizace nelegální laboratoře na výrobu metamfetaminu, která byla provázána s kauzou realizovanou NPC. Jednalo se o laboratoř, kde docházelo k výrobě metamfetaminu z léku Paralen Plus. Laboratoř byla umístěna do bývalé garáže v chatové oblasti a metamfetamin zde vyrobený byl určen pro distribuci do dalších krajů po celé ČR.

JIHOČESKÝ KRAJ **(Expozitura NPC České Budějovice)**

Nejrozšířenější nelegální drogou je marihuana, která je pěstována zejména v uzavřených objektech za využití hydroponních technologií, a také „volně“ na různých polních plochách. Jedná se spíše o pěstování v menších množstvích, kdy je droga konzumována přímo výrobcem, nebo poskytována okruhu známých, a to buď za úplatu, nebo častěji výměnným obchodem za jinou marihuanu jiného výrobce. Cena 1 g marihuany se v kraji pohybuje průměrně okolo 180 Kč.

Druhou nejvíce se vyskytující drogou je metamfetamin, který je do regionu, stejně jako v předchozích obdobích, dovážen převážně ze severních Čech a částečně z Prahy. Jako výchozí surovina je pro výrobu metamfetaminu používán pseudoefedrin, který je získáván především extrakcí z léků Modafen, Paralen Plus apod. Tento fakt se dlouhodobě odráží v kvalitě drogy, kdy dealeri drogu ředí látkou piracetam, která je obsažena v léku Kalicor. Výskyt samotného efedrinu či alespoň informace o tom, že je na trhu metamfetamin vyrobený z čistého efedrinu, v roce 2006 nejsou zaznamenány. Obchod s metamfetaminem je organizován převážně občany ČR rekrutujícími se z osob s kriminální minulostí, a to zpravidla drogového charakteru. Částečně jsou v této oblasti činní i Romové, a to zejména ve spojení s organizováním prostituce, ke které se jako doprovodný jev připojuje i nelegální obchod s drogami.

V regionu přetrvává snížený zájem o heroin, který byl zaznamenán již v minulém období. Osoby závislé na této droze přecházejí ve většině případů na užívání substitučního přípravku Subutexu.

Dále je zaznamenána mírně zvýšená poptávka po tzv. tanečních drogách, zejména po extázi. K jejímu zneužívání dochází převážně v průběhu tzv. technoparty. Pořádání těchto akcí v Jihočeském kraji nebylo zdaleka tak masivní jako v jiných regionech ČR. Extáze je dovážena nejčastěji z Nizozemska, přičemž kurýři se rekrutují z řad mladých lidí. K nelegální přepravě na naše území jsou stále častěji používány hromadné dopravní prostředky, zejména autobusové linky.

Arabské či jiné západoafrické národnosti, Izraelci ani osoby z bývalého SSSR nejsou na území Jihočeského kraje výrazně aktivní v trestné činnosti páchané na úseku OPL. Stále přetrvává zájem cizinců (převážně z Rakouska a SRN) o metamfetamin, avšak jednotlivé odběry se pohybují v řádech gramů, maximálně desítek gramů. Toto obchodování je stejně jako v minulých obdobích často doprovodným jevem při poskytování sexuálních služeb v příhraničí. Celkově přetrvává trend obchodování v malém množství, kdy jednotliví odběratelé jedou k dodavateli častěji pro menší odběry, čímž snižují negativní dopad při případném zadržení policií. Osoby, které páchají trestnou činnost na úseku drog, jsou čím dál lépe obeznámeny s metodami a prostředky policie a tomu přizpůsobují svou nelegální činnost.

Akce „Veterán“

Počátkem roku 2006 bylo zahájeno trestní stíhání pěti osob, podezřelých z výroby metamfetaminu a jeho následné distribuce na území jihomoravského a jihočeského regionu. Droga byla vyráběna z počátku na území Severomoravského a částečně Severočeského kraje. Na organizaci páchané trestné činnosti se kromě občanů ČR podíleli i občané Ruské federace. Po jejich zadržení přešla výroba v omeze-

⁵⁾ zvyšování počtu rostlin konopí na „políčko“

ném množství také do Českých Budějovic, kde byly následně osoby, které se této činnosti účastnily, rovněž zadrženy.

Kromě OPL byly u podezřelých v průběhu realizace zadrženy i 2 ks nelegálně držných střelných zbraní. V rámci rozhodnutí o vině a trestu prvoinstanční soud ve svém rozhodnutí odsoudil hlavního pachatele k trestu odnětí svobody v délce trvání 9 let a 6 měsíců.

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ (Expozitura NPC Plzeň)

Byla zaznamenána zvýšená činnost pachatelů, převážně občanů ČR, zejména v oblasti dovozu tablet extáze a marihuany z Nizozemska. K dovozu dochází jednak pomocí soukromých dopravních prostředků, ale také s využitím pravidelných autobusových linek z Nizozemska do ČR. Zejména na teritoriu Plzně byla v roce 2006 zaznamenána zvyšující se aktivita občanů z bývalé Jugoslávie, spočívající jak v místní distribuci, tak v organizování vývozu OPL (především heroinu a metamfetaminu) do SRN. V oblasti organizování nelegálního obchodu s metamfetaminem dochází i k intenzivnější aktivitě Vietnamců. Stále přetrvává trend tzv. drogové turistiky, kdy zejména občané SRN si často sami dojíždějí pro drogy do ČR a osobně nebo prostřednictvím svých kurýrů zajišťují vývoz těchto drog do SRN.

Etničtí Albánci se kromě dříve výhradního obchodování s heroinem zabývají také obchodováním s dalšími drogami, převážně s metamfetaminem. Nadále je zaznamenáváno zapojování Albánců do místní distribuce, a to zejména ve spolupráci s osobami romské národnosti. Přetrvávají také kontakty Albánců s osobami vietnamské národnosti. V teritoriu uvedených krajů nejsou zaznamenány aktivity občanů arabských, západoevropských ani ruskojazyčných skupin.

Dochází ke zvýšené aktivitě osob vietnamské národnosti v páchání drogové trestné činnosti. Jednoznačně je potvrzena zejména zvýšená aktivita občanů Vietnamu, žijících na území ČR, spočívající v organizování nelegálního obchodu s OPL (zajišťování distribuce drog tuzemským, ale také zahraničním odběratelům na území ČR, zajišťování vývozu drog do zahraničí, převážně do SRN). Osoby romské národnosti se nadále podílejí na místní distribuci různých druhů OPL, opakovaně je zaznamenán prodej drog odběratelům ze SRN.

Akce „ALFA“

V lednu 2006 byl v objektu hájovny poblíž Bečova nad Teplou na Karlovarsku zadržen občan ČR, který na území Karlovarského kraje dlouhodobě vyráběl metamfetamin a pak jej dále distribuoval rozsáhlé skupině odběratelů. V rámci akce byl také v uvedeném objektu zadržen další občan ČR, po kterém bylo v té době vyhlášeno celostátní pátrání v souvislosti s podezřením z páchání násilné trestné činnosti. V objektu byla rovněž zadržena občanka ČR, proti níž bylo následně v průběhu dalšího vyšetřování zahájeno trestní stíhání pro nedovolené držení marihuany, která u ní byla zajištěna v době akce. V průběhu akce byly zajištěny omamné a psychotropní látky, zejména metamfetamin a marihuana, a to jak v objektu, tak poblíž tohoto objektu. Dále bylo v objektu zajištěno větší množství zčásti funkčních nelegálně držných střelných zbraní, mezi kterými se nacházely i zbraně speciální.

Akce „REX“

Při této akci byla ve spolupráci s příslušníky policie SRN zadokumentována trestná činnost občana Bulharska, dlouhodobě se zadržujícího na území Karlovarského kraje. Tento cizinec se zabýval obstaráváním a další distribucí metamfetaminu občanům ČR i zahraničním odběratelům na území Karlovarského kraje, ale zabýval se také zajišťováním vývozu drogy zahraničním odběratelům do SRN. V červenci 2006 byl při jedné ze svých cest do SRN zadržen německou policií a v rámci společné akce byly následně provedeny procesní úkony jak na území ČR, tak na území SRN. V SRN byly v rámci akce opakovaně zajištěny drogy pocházející od uvedeného pachatele. Celá trestní věc byla z ČR na základě vzájemné dohody předána k dalšímu opatření do SRN.

ÚSTECKÝ A LIBERECKÝ KRAJ (Expozitura NPC Ústí nad Labem)

Nejvíce se vyskytujícími drogami na území kraje z hlediska trestné činnosti je metamfetamin, dále pak konopné produkty, extáze a kokain. Dochází k mírnému nárůstu distribuce heroinu a tranzitu této drogy do dalších evropských států.

Metamfetamin je vyráběn převážně z efedrinu, který je do ČR dovážen ze zahraničí, především tzv. Balkánskou trasou. Vlastní laboratoře na výrobu metamfetaminu jsou často mobilní a výroba drogy probíhá v objektech, které si pachatelé této trestné činnosti dokážou někdy velmi profesionálně upravit. Tyto objekty jsou převážně umístěny v místech, které mají plně pod kontrolou. Jedná se například o odlehlejší prostory v chatových osadách, ale také o objekty v městských aglomeracích. Vyrobený metamfetamin je určen zčásti pro nelegální trh v České republice, ale zejména pro export do SRN. Tento fakt je způsoben hlavně nárůstem konzumentů metamfetaminu v příhraničních oblastech SRN (v SRN je metamfetamin označován jako krystal) a také získanými finančními zisky z prodeje krystalu v SRN. Cena metamfetaminu v ČR se pohybuje dle kvality a odebraného množství v rozmezí 600 Kč až 1 200 Kč, zatímco v SRN je cena až 65 € za jeden gram. V rámci „domácích zdrojů“ je pro výrobu metamfetaminu využíván pseudofedrin, tradičně získávaný z volně dostupných léčiv. Takto vyrobený metamfetamin je určen převážně pro domácí trh.

Je zaznamenáno intenzivnější zapojování organizovaných skupin osob z bývalé Jugoslávie, především pak albánské komunity do přípravy a výroby metamfetaminu. Tyto skupiny nejsou zapojeny do přímé distribuce, ale stojí v pozadí a starají se o přísun efedrinu a o organizaci samotné výroby metamfetaminu.

Došlo ke zvýšení poptávky po kokainu a v souvislosti s tím vzrostla i nabídka této drogy. V závislosti na kvalitě došlo k mírnému snížení ceny na cca 2 000 Kč za gram. Dochází také ke zvýšení počtu osob z řad českých občanů, kteří byly najímáni jako kurýři kokainu s tím, že k páchání trestné činnosti spočívající v přepravě kokainu v tělních dutinách docházelo mimo území ČR.

V prvním pololetí roku 2006 byl zejména v oblasti Litoměřicka zaznamenán nárůst nabídky extáze, jejíž účinnou látku netvořil tradičně MDMA (methylen-dioxymetamfetamin), ale MDEA (methylen-dioxy-ethyl-amfetamin). K největšímu výskytu a distribuci této drogy dochází na techno, house party a na diskotékách.

Heroin byl distribuován v relativně nižším měřítku než v minulých letech. Je to pravděpodobně způsobeno prioritním zaměřením toxikomanů spíše na metamfetamin a doprovodnými aspekty užívání heroinu. Pachatelé organizované trestné činnosti reagují na tento stav částečnou změnou zaměření svých nelegálních obchodních aktivit na metamfetamin, resp. na dovoz efedrinu do ČR. V oblasti heroinu tyto skupiny spíše zajišťují jeho transport do ostatních států EU.

V rámci krajů byly zaznamenány případy pěstování canabisových produktů hydroponním způsobem.

Pachatelé organizované kriminality se v souvislosti s trestnou činností na úseku snaží své aktivity provádět maximálně latentně, kromě toho většinou již byli v minulosti trestáni a znají tedy metody a formy práce policie. Disponují značnými finančními prostředky a začínají stále častěji využívat moderní techniku. Trestná činnost s OPL je velmi úzce propojena s další organizovanou trestnou činností, zejména s obchodem se zbraněmi, prostitucí, převáděním osob přes státní hranice a násilnou trestnou činností. Aktivně jsou zapojeny do obchodu s omamnými a psychotropními látkami na teritoriu Ústeckého a Libereckého kraje osoby z romského etnika, které se podílejí na výrobě a distribuci metamfetaminu a heroinu. Jsou velmi často v blízkém kontaktu s osobami z bývalé Jugoslávie a zajišťují zejména pouliční distribuční síť drog.

Akce „MAZEC“

Expozitura NPC v Ústí nad Labem ve spolupráci s OŘ SKPV Litoměřice prokázala a zadokumentovala trestnou činnost občana Nigérie a občana ČR, kteří se podíleli na nelegálním obchodu s extází (MDMA, MDEA) a marihuany. Jednalo se o tablety růžové barvy s logem „motýlka“, bílé barvy s logem „ruky se vztyčeným palcem“, „obličej“ a „koruny“. Při akci bylo zajištěno cca 350 ks tablet MDMA a 80 gramů marihuany.

Akce „LÁZNĚ“

Expozitura NPC v Ústí nad Labem ve spolupráci s OŘ SKPV Litoměřice a Teplice prokázala a zadokumentovala trestnou činnost sedmi pachatelů, kteří na teritoriu ústeckého regionu organizovali prodej heroinu a metamfetaminu. Při této akci bylo zajištěno cca 200 gramů metamfetaminu, 120 gramů heroinu, 100 gramů marihuany a větší finanční hotovost. Tyto osoby se dále podílely na další trestné činnosti, a to vloupání do velkoskladu elektroniky, kde škoda přesáhla 1 milion korun a z tohoto důvodu byla realizace osob provedena společně s SKPV Litoměřice.

KRÁLOVÉHRADECKÝ A PARDUBICKÝ KRAJ

(Expozitura NPC Hradec Králové)

Nejvíce vyskytující se drogou z hlediska trestné činnosti je metamfetamin, k jehož výrobě se i nadále jako prekurzor užívá pseudoefedrin, který je získáván zejména z volně prodejných léků Modafen. Na trhu se stále častěji objevuje metamfetamin, který je velmi kvalitní, a o který je velký zájem za hranicemi republiky. Jedná se o tzv. „krystal“. Hlavními odběrateli tohoto tzv. „krystalu“ jsou osoby z Německa, které dále ve své zemi tuto drogu distribuují.

Prodejní cena v SRN se pohybuje v rozmezí od 30 € do 40 € za 1 gram.

Dále byly zjištěny dovozy tablet extáze z Nizozemska, Polska a Slovenska. Na trhu se objevily tablety s logy „Mitsubishi“, „Armani“, „Versace“, „Cherries“, „Cross“, „MTV“, „Rollex“ apod. Jako účinná látka v těchto tabletách byla zjištěna MDMA, v jednom případě MDEA. Cena tablet je závislá na počtu odebraných kusů, při velkém odběru⁶⁾ se cena pohybuje kolem 50 Kč za 1 kus. Při distribuci jednotlivých kusů koncovým uživatelům se cena pohybuje v rozmezí od 80 Kč do 120 Kč. Jako extáze jsou také prodávány tablety, které obsahují lidocain a piperazin⁷⁾.

V průběhu roku 2006 bylo v regionu zaznamenáno velké množství drobných pěstíren marihuany. Naproti tomu trestná činnost v oblasti heroinu a kokainu nebyla zaznamenána.

Akce „BOUŘE“

Od měsíce září 2005 byla monitorována činnost osoby podezřelé z distribuce efedrinu. Tato osoba disponovala cca 2 kg efedrinu. Ten prodávala společně s další osobou v regionu kraje a v Brně, a to za částky od 100 Kč do 400 Kč za 1 gram. Obě osoby byly zadrženy v měsíci lednu 2006, bylo zajištěno celkem 800 g efedrinu.

Akce „OREL“

Od počátku roku 2006 byla monitorována činnost skupiny osob podezřelých z výroby metamfetaminu a z organizování obchodů s touto drogou, a to na území více států. Při akci bylo zadrženo šest osob ve věku od 22 let do 32 let, z toho čtyři osoby byly polské národnosti, jedna osoba slovenské národnosti a jedna národnosti české. Tato skupina na území České republiky vyráběla metamfetamin a poté organizovala distribuci na území České republiky, Slovenské republiky a Polska. Při akci byly zajištěny dvě výroby metamfetaminu. Při této akci byla navázána spolupráce s Policií Polska ve Wroclavi a prostřednictvím Krajského státního zastupitelství Hradec Králové vyžádána právní pomoc na prokuraturě v Polsku v Jelení Hoře.

KRAJE JIHOMORAVSKÝ, ZLÍNSKÝ A VYSOČINA (Expozitura NPC Brno)

Nejvíce vyskytujícími se drogami jsou metamfetamin a marihuana – skunk. Metamfetamin je ve většině případů vyráběn a distribuován v menším množství. Z důvodu nedostatku samotného efedrinu na nelegálním trhu je výchozí surovinou při této výrobě pseudoefedrin získávaný z volně prodejných léků (lék Modafen, Nurofen Stop Grip apod.). Ve větším množství je metamfetamin do Brna a celého kraje dovážen převážně z Prahy a Ostravy. Tento metamfetamin vykazuje podstatně vyšší kvalitu a je vyroben z efedrinu. Na rozdíl od minulých let, kdy efedrin pocházel převážně z továrny v Roztokách u Prahy, je v roce 2006 dovážen z části ze zemí bývalé Jugoslávie, dále ze SRN, Polska a Slovenska. Výrobou a distribucí metamfetaminu se zabývají zejména občané ČR. Jako organizátoři dovozu efedrinu nebo vývozu metamfetaminu do Rakouska či SRN ale vystupují osoby z bývalé Jugoslávie, žijící trvale v ČR.

Nejproblémovějšími cizinci z pohledu bezpečnostní situace jsou osoby z bývalé SFRJ. Tyto osoby pracují v přísně organizovaných skupinách, které tvoří úzký a dlouhodobější, spoluprací prověřený okruh lidí, kde každý člen skupiny plní úkoly na určitém organizačním stupni. Kromě heroinu

⁶⁾ tisíce kusů tablet extáze

⁷⁾ tyto látky nejsou uvedeny v seznamu zakázaných látek zák. č. 167/1998 Sb.

se projevují u těchto skupin také tendence k organizování dovozu kokainu do ČR. Vzhledem k vysoké ceně kokainu se tyto osoby zaměřují i na organizování výroby a obchodu s metamfetaminem, který prodávají ve většině případů prostřednictvím občanů ČR. V důsledku těchto tendencí a zejména zvýšenou poptávkou po kokainu se tato droga v Brně a v regionu kraje začíná objevovat častěji než v minulosti. Ve většině případů byl zaznamenán dovoz kokainu z Nizozemska. Cena této drogy se v Brně pohybuje od 1 600 Kč do 2 500 Kč za jeden gram. Při dovozu je cena kolem 35 € za jeden gram. Distribuce drog se neomezuje pouze na území kraje, ale probíhá na území celé ČR. Osoby výše postavené v těchto skupinách disponují značně vysokými finančními částkami a nadále se projevuje snaha o jejich investování zejména do nemovitostí.

Distribucí heroinu se zabývají zejména Vietnamci, Romové a osoby z bývalé SFRJ, které stále více přecházejí od heroinu na dovoz efedrinu a následnou výrobu metamfetaminu. Současné organizují vývoz metamfetaminu do dalších zemí, přičemž stále častěji používají jako kurýry občany ČR. Romové zůstávají stejně jako v minulosti na pozicích koncových prodejců heroinu. Potvrzeno je i vzrůstající zapojení Vietnamců do distribuce heroinu, kdy tito pachatelé pracují v poměrně dobře organizovaných skupinách a svou činnost neomezují pouze na území kraje, ale na území celé ČR. Zejména jsou zaznamenány úzké kontakty s osobami vietnamské národnosti na území Severomoravského kraje a v Praze. Dochází k propojení osob vietnamské národnosti s osobami z bývalé SFRJ a s osobami romské národnosti. Velmi nízká čistota heroinu (3 až 10 %) je způsobena tím, že většina pachatelů s cílem zvýšení svého zisku drogu před jejím dalším prodejem ředí. Cena jednoho gramu heroinu se pohybuje od 1 000 Kč do 1 200 Kč.

Extáze je nejčastěji dovážena z Nizozemska a kurýři stále častěji užívají k dovozu především autobusové linky. V důsledku změny dopravy drogy se dovoz i prodej extáze diferencuje do více skupin s tím, že kurýři provázejí řádově 5 000 kusů tablet. Je zjištěno, že společně s extází dovážejí kurýři i v menším množství jiné drogy, konkrétně kokain a LSD. Vzhledem k tomu, že je extáze oblíbena zejména u mladých lidí, zabývají se i jejím dovozem osoby mladší věkové kategorie, v průměru do 25 let. Starší osoby si již vytvořily vlastní distributorskou síť a z dealerů se vypracovaly na organizátory dovozu.

Velmi rozšířenou drogou mezi mladými lidmi je marihuana – skunk. Stále častěji je pěstována hydroponním způsobem v malém množství, kdy si jednotliví uživatelé sami pěstují v soukromí několik rostlin⁸⁾. V této souvislosti je zaznamenán jak prodej mladých rostlin skunka pro „drobné“ pěstitele, tak i prodej technických zařízení a chemiálií pro hydroponní pěstování skunka.

Akce „Orion“

V březnu 2006 vyvrcholila akce zaměřená na skupinu pěti pachatelů české národnosti. Skupina prováděla distribuci MDMA, LSD a hydroponně pěstované marihuany po celém území ČR. Při domovních prohlídkách bylo zadrženo cca 2 800 tablet MDMA a 600 LSD a odhalena hydroponní pěstírna geneticky upravené marihuany. Všechny osoby byly (v době psaní této zprávy) nepravomocně odsouzeny Městským soudem v Brně k trestům odnětí svobody pro trestný čin dle § 187/1, 2a) tr. zákona (dva hlavní pachatelé na šest let nepodmíněně, zbytek pachatelů k podmíněným trestům).

⁸⁾ 5 – 20 rostlin

Příklad právní pomoci - Francie

V květnu 2006 bylo prováděno šetření ke třem podezřelým osobám z Jihomoravského kraje, které se měly dopustit financování a organizování dovozu kokainu z ostrova Guadelupu do Španělska. Tato zásilka byla v množství 343 kg zajištěna v květnu 2005 při lodní přepravě s dvěma osobami. Šetřením bylo zjištěno, že na území ČR se nachází pouze jedna osoba, která byla zadržena na základě Evropského zatýkacího rozkazu. Za přítomnosti francouzských justičních orgánů byly provedeny domovní prohlídky, při kterých byly zajištěny listinné důkazy a finanční hotovost ve výši cca 900 000 Kč. Český občan byl následně vydán k trestnímu stíhání do Francie.

OLOMOUCKÝ A MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

(Expozitura NPC Ostrava)

Nejčastěji zpracovávanými kauzami na nelegálním trhu s OPL jsou případy týkající se výroby a distribuce metamfetaminu, který je vyráběn převážně z volně prodejných léčiv obsahujících pseudoefedrin. Výroba je realizovaná většinou v malých nelegálních laboratořích a jedná se o poměrně nekvalitní produkty, kdy čistota takto vyrobeného metamfetaminu kolísá kolem hranice 40 % účinné látky.

Dochází také k výrobě metamfetaminu z efedrinu, který se na území kraje dováží pravděpodobně z oblastí zemí bývalé Jugoslávie a z Maďarska. Stále více se do obchodu s efedrinem zapojují osoby kosovoalbánské, albánské, makedonské a chorvatské národnosti. Výrobci metamfetaminu jsou převážně Češi. Metamfetamin vyrobený z efedrinu se částečně distribuuje na území ČR a větší část se vyváží do zahraničí (Slovensko apod.).

Další drogou vyskytující se na území kraje je heroin. Distribucí heroinu se na území kraje zabývají především občané ze zemí bývalé Jugoslávie. Heroin je dovážen z Prahy nebo z území Severočeského kraje. Distribucí heroinu se na Ostravsku zabývají také občané romského etnika.

Drogou, u které je zaznamenán nárůst spotřeby, je kokain. Kokain se dováží na území kraje z Prahy. Distribuuje se na území města Ostravy (ul. Stodolní) a je vyvážen též do sousedního Polska. Cena 1g kokainu se pohybuje kolem 1 500 Kč. U extáze nejsou zjištěny poznatky o organizované distribuci.

Akce „Dalibor“

V červnu a červenci 2006 byla provedena akce, při níž došlo k zadržení celkem 5,5 kg heroinu, který byl určen k distribuci na Olomoucku a Ostravsku. Při realizaci byla zadržena též organizovaná skupina osob, skládající se z tří Albánců a čtyř Čechů, kteří jsou trestně stíháni vazebně.

VII. SKUPINA METODIKY A PREVENCE NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

Skupina metodiky a prevence (SMP) reprezentuje a zastupuje NPC v rámci Policie České republiky a na veřejnosti, a to prostřednictvím lektorské, vzdělávací, metodické a publikační činnosti.

Počátkem roku 2006 se SMP začala fakticky podílet na

přípravě a organizaci Instrukčně metodických zaměstnání pro policisty zařazené v rámci Policie ČR na úseku odhalování drogové kriminality. Tato činnost souvisela s faktickým přenesením koordinační a metodické činnosti směrem k OŘ a KŘ Policie ČR v oblasti odhalování drogové kriminality a z Policejního prezidia na Národní protidrogovou centrálu. K přesunutí této kompetence došlo na základě pokynu náměstka policejního prezidenta pro trestní řízení a NPC se stala v rámci P ČR garantem této činnosti.

Pracovníci SMP se v roce 2006 v rámci vzdělávacího systému MV ČR a Policie ČR podíleli na vzdělávání policistů. Jednalo se o výuku v rámci nástupních kurzů ve středních policejních školách Ministerstva vnitra, odborné přednášky pro již sloužící policisty v průběhu specializačních kurzů a přednášky na Policejní akademii České republiky v bakalářském i magisterském studijním programu. V rámci metodické a vzdělávací činnosti byl v roce 2006 ve spolupráci s KÚP Praha vytvořen výukový DVD film na téma Identifikace OPL v terénu. V roce 2006 bylo SMP celkově zajištěno 43 přednášek pro 1 025 policistů.

V rámci spolupráce s Policejní akademií České republiky SMP lektorsky zajistila jeden den v rámci dvoudenního semináře v programu celoživotního vzdělávání. Dále byli pracovníci SMP členy autorského kolektivu Doc. Ing. Štablové, CSc. a podíleli se na vytvoření monografie na téma Návykové látky a současnost, která bude pod hlavičkou PA ČR vydána v roce 2007.

Mezi další, prakticky každodenní, činnosti SMP patřilo v uplynulém roce zajištění styku NPC s veřejností a sdělovacími prostředky.

SMP také organizačně zajišťovala jednak instruktážně metodická zaměstnání pro příslušníky NPC a také významné dny jednotky.

Mimo resort Policie České republiky SMP tradičně na základě poptávky participovala na vzdělávacích programech pro odbornou veřejnost, zejména na vzdělávání pedagogů – školních metodiků prevence a koordinátorů prevence magistrátů, krajských a městských úřadů. Lektorsky se SMP podílela také na vzdělávání pracovníků městských a obecních policií, příslušníků Vězeňské služby České republiky a Armády České republiky. Pracovníci SMP v této oblasti v roce 2006 lektorsky zajistili 33 přednášek pro 1 525 posluchačů.

Pro přibližně 876 žáků základních škol převážně v rámci projektu Malá policejní akademie bylo uspořádáno 35 přednášek. SMP dále na základě zásad NPC v drogové oblasti spolupracovala s vládními i nevládními organizacemi a podílela se na realizaci protidrogové politiky České republiky.

Celkem SMP v roce 2006 uskutečnila 111 přednášek pro 3 426 posluchačů.

V červnu 2006 byl po 4 letech úspěšně ukončen „poslední“ ročník společného projektu NPC a Preventivně informační skupiny Okresního ředitelství Policie ČR České Budějovice Malá policejní akademie. V projektu se za 4 roky vystřídalo kolem 3 500 dětí. Výstupem čtyřletého

úsilí všech zúčastněných na projektu MPA se stalo výukové DVD, které lze ve školním prostředí využít pro prevenci sociálně nežádoucích jevů. Na závěr roku 2006 SMP ve spolupráci s PIS Policie ČR OŘ České Budějovice uspořádala pro zájemce z řad školních metodiků prevence základních škol v Jihočeském kraji několik seminářů k realizaci tohoto projektu na ZŠ. Pedagogové, kteří se semináře zúčastnili, získali pro svou práci ve školách jednak výukové DVD s metodickým materiálem a jednak sadu pracovních sešitů.

V oblasti primární prevence se SMP v roce 2006 aktivně účastnila přípravy projektu primární prevence Revolution train. NPC spatřuje v tomto projektu dobrou příležitost, jak v oblasti sociálně nežádoucích jevů oslovit srozumitelnou formou konkrétní cílovou skupinu dětí a mládeže s cílem vybídnout je vhodně nastaveným obsahem na základě emotivního prožitku k diskuzi na dané téma. Nedílnou součástí projektu je přirozeně oblast represe, kterou garantuje v rámci odborné komise právě NPC. Cílem této části je umožnit cílové skupině získat poutavou formou (pomocí příběhu) objektivní a reálné informace ke konkrétním, ve společnosti běžně se vyskytujícím situacím, a tím zvýšit jejich informovanost o tom, která jednání jsou porušením zákona v ČR a která nikoli. Mezi další výrazné aktivity SMP v roce 2006 již tradičně patřila příprava kalendáře NPC a dále publikační činnost, zejména příprava a vydávání 12. ročníku Bulletinu NPC, odborného čtvrtletníku určeného především pro příslušníky Policie České republiky, justici a odbornou veřejnost. SMP také za NPC garantovala přípravu a realizaci expozice v rámci výstavy ISET 2006.

VIII. NATIONAL FOCAL POINT

Národní protidrogová centrála kontinuálně plnila i v roce 2006 úkoly při realizaci Národního bodu pozorování. Jedná se o společné analytické pracoviště NPC a Generálního ředitelství cel Ministerstva financí (GŘC), které bylo zřízeno dodatkem k prováděcímu protokolu ke smlouvě mezi Policií České republiky a GŘC. V rámci dohody byl pracovník GŘC dislokován na OMPS PP ČR na pracoviště národní jednotky Europolu.

Výsledkem práce tohoto pracoviště jsou zejména kompletní statistická zpracování všech záchytů omamných a psychotropních látek a realizovaných pachatelů v ČR. Tato data jsou v samostatné části VZ NPC za rok 2006.

Získané informace byly také zpracovávány a sloužily jako podklady pro Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti v těchto kategoriích:

- statistika zadržených drog
- statistika pachatelů
- přehled o čistotě zadržených drog
- přehled o cenách drog

IX. SPOLUPRÁCE SE ZAHRAŇIČÍM

Mezinárodní policejní spolupráce představuje v činnosti NPC jednu z hlavních priorit, zejména pak s ohledem na mimořádný význam mezinárodního prvku v obchodu s drogami. Na základě předchozích zkušeností jsme se zaměřili především na dvoustrannou spolupráci se zahraničními partnerskými policejními sbory. V tomto směru jsme využívali zejména instituci styčných důstojníků, která podle názoru NPC sehrává v mezinárodní policejní spolupráci našeho útvaru stěžejní roli. Tradičně dobrou úroveň si udržely styky s těmi zeměmi, kde dlouhodobě kvalitně fungují styční důstojníci (Německo, Nizozemsko, Belgie, Švýcarsko, USA, Izrael, Rakousko), v případě Španělska se spolupráce výrazně zlepšila poté, co bylo znovu obsazeno jejich místo styčného důstojníka pro střední Evropu. Dobrou ilustrací tohoto zlepšení byla velice operativní a úspěšná spolupráce v operaci „CAMELO“, kde díky dobré součinnosti došlo ve Španělsku k zadržení dvou českých občanů s téměř 10 kg amfetaminu pocházejícího z Nizozemska.

Naopak u zemí, které zrušily styčné důstojníky s odpovědností za Českou republiku, se to projevilo snížením úrovně spolupráce a poklesem objemu výměny informací i dožádání (Spojené království, severské země, Itálie). Uváděné země se spolehly na to, že instituci styčných důstojníků dostatečně nahradí Europol. Praxe tyto naděje nepotvrdila. Velice výrazně vzrostl počet případů spolupráce s Nizozemskem. V tomto směru se nejspíše odráží skutečnost, že Nizozemsko je pro Českou republiku hlavním zdrojem extáze a stále více také zdrojem kokainu. I když v této spolupráci určité problémy přetrvávají, nelze přehlédnout významnou zásluhu nizozemské styčné důstojnice o zjevné zlepšení stavu. Tradičně velký objem dosahovala spolupráce se sousedním Německem, kde se rovněž pozitivně odráží činnost styčného důstojníka. Velmi dobrá je spolupráce se Slovenskem, kde se přímé styky kombinují s velmi dobrou prací styčného důstojníka slovenské policie v Praze. I další styční důstojníci představují pro spolupráci s příslušnými protidrogovými službami svých zemí výrazný přínos. V praxi jde o Belgii, Bulharsko, Francii, Izrael, Rakousko, Rumunsko, Spojené státy a Švýcarsko. Zejména ve spolu-

práci s Německem se i v roce 2006 projevuje kladně přeshraniční spolupráce na úrovni našich expozitur a příslušných policejních útvarů na straně sousedních spolkových zemí. Podobná spolupráce však neexistuje s Polskem, kde vůbec výměna informací i spolupráce na vyšetřovaných případech až na výjimky vážnou.

V naší praxi využíváme již navázané přímé styky se zahraničními protidrogovými policejními útvary. V roce 2006 jsme se cílevědomě snažili vybudovat nové přímé kontakty prostřednictvím návštěv pracovních delegací ze zemí, které pro nás v boji proti mezinárodnímu obchodu s drogami představují zájmová území, a kde jsme zatím bližší spolupráci do velké míry postrádali (Bulharsko, Maďarsko, Makedonie, Rumunsko, Rusko). U Makedonie a Bulharska styky navázané v roce 2006 v rámci těchto návštěv již přinesly konkrétní výsledky při práci na společných případech. V této praxi tedy hodláme podle možností nadále pokračovat.

Pokud se týče spolupráce na úrovni orgánů Evropské unie, nelze říci, že by v roce 2006 byla spolupráce v oblasti boje proti drogám se členskými zeměmi Evropské unie zásadně lepší nežli se zeměmi ostatními. Možnosti Europolu jako hlavní instituce evropské integrace v policejní oblasti jsme se v roce 2006 snažili využívat. Zejména se tak dělo naší účastí v analytických pracovních souborech (AWF), které se týkají drogové problematiky. Nicméně pro řešení praktických případů námi zpracovávaných mají tyto instituty mezinárodní spolupráce omezený význam. Pro spolupráci na konkrétních případech se nám i nadále jeví spolupráce prostřednictvím Europolu jako zdoluhavá a neoperativní. Pokud se týče analytických materiálů Europolu, zaznamenali jsme v loňském roce první zkušenost s nově nazvaným produktem Europolu zvaným „Vyhodnocení hrozby organizovaného zločinu“ (OCTA), který nahradil dřívější „Zprávu o organizovaném zločinu“. Již v našich připomínkách u příležitosti zaslání podkladů pro další zprávu tohoto druhu jsme vyjádřili Europolu naše výhrady. Spočívají zejména v tom, že se tato zpráva změnila v poměrně obecnou kriminologickou studii a o stavu boje proti obchodu s drogami a nových trendech v této oblasti v Evropě se v ní nelze dozvědět nic. Proto význam tohoto analytického materiálu Europolu pro naši praxi poklesl.

I v roce 2006 představovaly určitý problém v naší činnosti žádosti o mezinárodní právní pomoc. Na rozdíl od spolupráce policejní, justiční spolupráce stále vázne a trvá dlouho. Vyřizování žádostí trvá příliš dlouhou dobu. Bez nich se ovšem v naší činnosti neobejdeme a přes veškeré úsilí zatím vyřizování těchto žádostí, a to i v některých státech Evropské unie, není dostatečně rychlé a efektivní. Hlavní příčina spočívá pravděpodobně ve skutečnosti, že se do spolupráce policejních sborů zapojuje justiční prvek. Ten není zpravidla připraven jednat dostatečně operativně a rychle. Nezdá se, že by existence další evropské specializované struktury, Eurojustu, byla schopna tuto situaci účinně změnit k lepšímu. Kladnou úlohu při urychlení vyřízení žádosti o právní pomoc sehrávají hlavně styční důstojníci. Díky svým osobním kontaktům dokáží věci poměrně výrazně posunout vpřed. Ukazuje se to zejména na zkušenostech ve styku s Nizozemskem, Německem nebo Belgií. Přitom NPC ve vztahu k žádostem od zahraničních partnerů vychází plně z toho, že mezinárodní spolupráce představuje prioritu, a věnuje jim proto odpovídající péči a pozornost.

Stručný pohled na vývoj forenzní biomechaniky

plk. prof. PhDr. Jiří STRAUS, DrSc., Policejní akademie ČR, Praha
JUDr. František VAVERA, Ministerstvo vnitra, Praha

Vývoj forenzních věd¹⁾ byl utvářen především ve 20. století, a to především ve druhé polovině dvacátého století²⁾. Forenzní biomechanika je nejmladší forenzní vědou, ovšem ne nezajímavou, i za svou krátkou vývojovou osu prodělala velký rozmach a do budoucna se jeví jako disciplína, která také například dopomůže k lepšímu a intenzivnějšímu boji se zločinem. Forenzní biomechanika řeší otázky a problémy, na které nemůže odpovědět žádná jiná forenzní věda. Naše pojednání o novodobé forenzní disciplíně zaměříme na pohled těsně související s kriminalistickou vědou³⁾.

Biomechanika je *definována jako interdisciplinární věda, zabývající se především studiem mechanické struktury a mechanického chování živých systémů a jejich interakcí s okolím⁴⁾*. Využití biomechaniky v kriminalistice je především závislé na samotné stopě trestného činu. Možnosti využití biomechaniky v kriminalistice jsou závislé také na tom, zda stopa má biomechanický obsah, tím máme na mysli zakódované informace o svalově-kosterním aparátu pachatele a jeho pohybovém chování ve stopě.

Uvážíme-li, že první skutečně vědecky podložené metody identifikace osob založil Alphons Bertillon⁵⁾ (1853–1914) v roce 1879 (identifikace osob podle 11 vnějších, přesně měřitelných znaků) a taková klasická kriminalistická metoda identifikace, jako je daktyloskopie byla v českých zemích systematicky zavedena v roce 1903, pak forenzní biomechanika je skutečně velmi mladý obor kriminalistické techniky.

Teoretickou analýzou lze vyčlenit tři hlavní období vývoje forenzní biomechaniky:

1. etapa – 1889–1971 – Období tušení možných souvislostí, okrajové využití v rámci trasologie – „Pravěk biomechanických aplikací“;

2. etapa – 1971–1994 – Aplikace biomechaniky v kriminalistice, jednotlivé aplikace, rozpracování širokého základu kriminalistické aplikace, vznik kriminalistické biomechaniky;

3. etapa – od 1994 do současnosti – Vznik forenzní biomechaniky – hlavní aplikace jsou biomechanika extrémního dynamického zatěžování organismu, biomechanika pádu z výšky a biomechanický obsah trasologických stop.

Z pohledu biomechanických aplikací byla v prvopočátcích studována závislost délky chodidla a tělesné výšky. Prvopočátky lze spatřovat již v pracích Bertillona, který uváděl, že mezi různými (přesně měřitelnými) rozměry lidského těla existují určité vztahy, z nichž lze mnohé vyjádřit matematic-

kou závislostí. Na konci 19. století byly studovány především závislosti délky chodidla a tělesné výšky, a to v pracích Alphonse Bertillona a Henriqua de Parville, kteří na základě vlastních praktických studií (neznámo jakého rozsahu) formulovali uvedené zákonitosti jako lineární závislost, v uvedených pracích lze nalézt také tabulky rekonstrukčních koeficientů.

Jednou z nejstarších pomůcek pro výpočet tělesné výšky z délky bosé nohy je tabulka koeficientů, které Bertillon publikoval v *Revue Scientifique* v roce 1889. Zjištěné rekonstrukční vztahy byly v pozdějších letech často dogmaticky přejímány bez korekcí a často i s chybami.

Jiný a z našeho pohledu přesnější způsob publikoval H. de Parville v *Revue Scientifique* v roce 1899, který dospěl k poměrně přesnému vzorci, jehož platnost ověřil na více než 100 osobách různého věku, a dokonce i na dětech

$$d_n = \frac{8,6}{30} \left(\frac{v_T}{2} + 0,05 \right).$$

z dnešního pohledu je zajímavé, že v dalších pracích je vždy uváděn vztah v poměrně komplikované formě a nebyl upraven do jednoduššího tvaru

$$v_T = 6,98 \cdot d_n - 0,1.$$

Feix (1965) v pozdější době tento vztah ještě zjednodušil logickou úvahou, že pro proměnné v centimetrech je absolutní člen v hodnotě 0,1 (cm) zanedbatelný a koeficient 6,98 lze zaokrouhlit na celé číslo, pak jeho vztah je zjednodušen na

$$v_T = 7 \cdot d_n.$$

Grafické znázornění predikce tělesné výšky z délky nohy uvádí jak Bertillon, tak Parville a lze je porovnat a hodnotit. Předně se ukazuje, že graf podle Bertillona má nelineární průběh, nepravidelnost je u biologických závislostí sice možná, ale není příliš častá. To může být důsledkem toho, že soubor zpracovaný Bertillonem byl málo početný. Naopak

¹⁾ Myslíme tím forenzní vědy související s kriminalistikou, tedy forenzní psychologie, forenzní psychiatrie, forenzní sexuologie, soudní inženýrství, soudní lékařství (forenzní medicína) a též forenzní biomechanika.

²⁾ Mysleno z vědeckého současného hlediska, jelikož např. soudní lékařství bylo utvářeno již od starověku.

³⁾ Kriminalistiku lze definovat jako samostatný vědní obor, který zkoumá a objasňuje zákonitosti vzniku, zániku, vyhledávání, zajišťování, zkoumání a využívání kriminalistických stop, jiných soudních důkazů a kriminalisticky významných skutečností a vypracovává podle potřeb trestního zákona a trestního řádu metody, postupy, prostředky a operace v zájmu úspěšného odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti (STRAUS, J. a kol. Úvod do kriminalistiky. 2. vyd. Vyd. a nakl. A. Čeněk, Praha 2006, s. 7).

⁴⁾ STRAUS, J. Aplikace forenzní biomechaniky. Police history, Praha 2001, s. 3.

⁵⁾ BERTILLON, A. *Das anthropometrische Signalement*. Berlin: Fischerses medicinishe Buchhandlung, 1890. Zakladatel a průkopník první identifikační metody antropometrie (bertillonáže).

Parvilleho závislost je lineární a v grafu se jeví jako přímka.

Další odlišnost v porovnání obou autorů je posun v absolutní hodnotě, a přitom obě měření vznikla ve srovnatelné době (1889–1899), tedy platné pro jednu generaci. Parvilleho výsledky jsou větší v krajních hodnotách délky nohy až o 18,5 cm. Dalším, kdo zkoumal pěšinku lokomoce pro identifikační účely byl Hans Gross⁶⁾ (1847–1915). Z dnešního pohledu je velmi obdivuhodné, jak velkou pozornost věnoval vyhledávání, zajišťování a zkoumání trasologických stop.

Cítil, jak je nutné vybudovat pro kriminalistickou práci nový, vědecký a především přírodovědecko-technický základ. Jako právník neměl žádné odborné znalosti z úseku exaktních či užitných přírodních věd. Měl však obrovskou píli, prozíravost a vědeckou intuici. Svou „Bibli kriminalistiky“ nazval „Příručka pro vyšetřující soudce“ (v originále „Handbuch für Untersuchungsrichter“⁷⁾), byla určena k tomu, aby se stala první učebnicí vědecké kriminalistiky a zpopularizovala Grossovo jméno v celém světě. Řada doporučení a partií jsou dodnes platné.

Je zajímavé, že se zmiňuje i o základech biomechanického zkoumání trasologických stop, uvádí jednoduché vzorce pro výpočet tělesné výšky z délky stopy (podle Parvilleho), zkoumání plantogramu a uvádí jednoduché měřicí prostředky pro stopy pěšinky lokomoce.

Prvopočátky zkoumání vztahu mezi rozměry stop chůze a tělesnou výškou, zkoumání identifikační hodnoty plantogramu jsou zřetelné v literatuře již před 110 lety, např. ve výše uvedeném vydání učebnice Hanse Grosse „Handbuch für Untersuchungsrichter“ z roku 1893. Zkoumání stop chůze ve vztahu k tělesné výšce se v kriminalistice začínají objevovat až koncem padesátých let 20. století. V dalších třiceti letech nabývá biomechanika na stále větším významu.

Toto období počátků biomechanických aplikací, tušení možných souvislostí nelze v žádném případě označit jako biomechanické aplikace, jednalo se jen o logické využití některých geometrických zákonitostí pro stanovení tělesné výšky. Autoři nepoužívali pojem jako „biomechanické aplikace“ nebo „využití biomechaniky“ atd.

Dalším obdobím je období teoretických studií prioritně zaměřených na biomechanický obsah trasologických stop. Začátkem 70. let byla publikována ojedinělá studie, která myšlenkově navázala na zkoumání Bertillona a Parvilleho a zkoumala vztah tělesné výšky a délky chodidla. Titlbach, Titlbachová, Štěchová⁸⁾ zkoumali závislost délky nohy, délky stopy obuvi a délky stopy nohy na tělesné výšce. Měření bylo provedeno na souboru 116 mužů a standardním způsobem se zjišťovaly potřebné rozměry, statistickým zpracováním byly získány vztahy pro výpočet tělesné výšky z délky a šířky chodidla, délky a šířky stopy chodidla nebo délky a šířky stopy obuvi. Byla to jedna z prvních prací, která seriózně odůvodnila závislost tělesné výšky osoby na rozměrech stopy obuvi a chodidla.

V 70. letech se dále velmi intenzivně rozvíjel výzkum, který byl charakterizován jako „Aplikace biomechaniky v kriminalistice“, především za přispění **Viktora Porady**

a **Vladimíra Karase**. Od druhé poloviny 70. let byl nastartován velmi intenzivní výzkum orientovaný především na zkoumání biomechanického obsahu trasologických stop. Výzkum se zaměřoval nejen na geometrické znaky biomechanického obsahu, ale především na kinematické a dynamické znaky bipedální lokomoce. Vztahy byly v 80. letech precizovány pro velmi rozsáhlé soubory a lokomoci v různém disperzním prostředí⁹⁾.

Aplikace biomechaniky v kriminalistice se rozvíjely nejen zásluhou malého kolektivu nadšenců katedry kriminalistiky Vysoké školy sboru národní bezpečnosti a katedry biomechaniky, antropologie a anatomie Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze, ale významně přispěl i Ústav teoretické a aplikované mechaniky Akademie věd, odborné katedry fakulty strojní, fakulty stavební Českého vysokého učení technického, lékařské fakulty, Ústav soudního inženýrství Vysoké učení technické Brno, Státní výzkumný ústav pro stavbu strojů, Výzkumný ústav chorob revmatických a řada dalších pracovišť. Do výzkumné aktivity byly zapojeni i jedinci z Kriminalistického ústavu Praha. Kolem malé komunity kriminalistů na Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti, rozvíjejících biomechanické aplikace se vytvořilo jádro biomechanických vědců, rozvíjejících vzájemně propojené výzkumné úkoly a společně se rozvíjela nejen kriminalistická biomechanika, ale i biomechanika svalově kosterního aparátu, náhrady hlavních nosných kloubů lidského těla, kompozitní materiály pro ortopedické operace, biomechanika kardiovaskulárního systému, umělé srdce, biomechanika umělých cév, sportovní biomechanika pro vrcholový sport a řada dalších velmi užitečných aplikací. Jako příklad velmi širokého interdisciplinárního vědeckého záběru biomechanických aplikací uvádíme přehled vědeckých sekcí na pravidelně se konajících biomechanických konferencích. Jsou to Model lidského těla – Biomechanika svalově kosterního systému – Inženýrské aspekty biomechaniky – Sportovní, ergonomické a zátěžové (forenzní) aplikace biomechaniky – Biomechanika kosterního systému – Biomechanika kardiovaskulárního a respiračního systému – Biomechanika hrtanu – Modelování vylučovacího systému – Modelování a metodologie – Klinická biomechanika.

Jak už přehled názvů jednotlivých sekcí naznačuje, jsou současné aplikace biomechaniky značně rozvětvené a heterogenní a v podstatě dnes není ani možné, aby jedinec kvalitně obsáhl jednání ve všech sekcích. Pro kriminalistiku byla významná sekce s forenzními aplikacemi biomechaniky.

Biomechanická komunita dosáhla velké řady úspěchů mezinárodního dopadu a z nedostatku prostoru je nelze všechny vyjmenovat. Dá se říci, že aplikace biomechaniky se postupně transformovaly do označení „Kriminalistická biomechanika“.

Pravidelně (s odstupem dvou let) se pořádaly mezinárodní konference zaměřené na kriminalistické, soudně-lékařské a soudně-inženýrské aplikace biomechaniky. První konference se uskutečnila v roce 1976 a poslední v roce 1990 (4. 12. 1990). Tradice pořádání konferencí byla na 11 let přerušena společenskými změnami a rozpadem odborné komunity v naší republice. Konference se obnovila v roce 2001 (29. 11. 2001 a dále v roce 2003) z aktivity několika jedinců katedry kriminalistiky Policejní akademie ČR s cílem opět navázat na vzájemnou výměnu vědeckých poznatků z biomechanických aplikací.

Toto období můžeme označit zcela zřetelně jako počátek biomechanických aplikací v kriminalistice, období velmi široce zaměřené vědecko-výzkumné biomechanické aktivity a výchozí stadium pro vznik forenzní biomechaniky.

⁶⁾ Nazýván „otec kriminalistiky“. Jako první použil pojem kriminalistika a systematizoval ji.

⁷⁾ GROSS, H. *Handbuch für Untersuchungsrichter*. Graz: Universitäts-Buchhandlung, 1893. dílo bylo desetkrát vydáno, šestkrát za života H. Grosse.

⁸⁾ Titlbach, Z., Titlbachová, S., Štěchová, D. Zjištění tělesné výšky ze stop obuvi a bosých nohou z místa trestného činu. *Čs.kriminalistika*, 3, 1971.

⁹⁾ Straus, J. Určení tělesné výšky osoby ze stop bipedální lokomoce. *Sborník ze semináře Biomechanika člověka 88, Liblice 1988*. Straus, J. Určení tělesné výšky osoby z trasologických stop vytvořených v různém terénu. *Čs.kriminalistika*, 3, 1989. Straus, J. Forenzní aplikace biomechaniky v trasologii lokomoce a v analýze ručního písma. *Habilitační práce, FTVS UK, Praha 1993*.

Vladimír Karas

O forenzní biomechanice – jako skutečně plnohodnotné forenzní disciplíně – lze mluvit od roku 1994, kdy byl prvně v ČR použit biomechanický posudek jako důkaz ve vyšetřování trestného činu¹⁰⁾. Zasloužil se o to **Vladimír Karas**, stal se také prvním znalcem v oboru „Kriminalistika, specializace forenzní biomechanika“. Ve druhé polovině 90 let se stabilně konstituuje forenzní biomechanika jako forenzní vědecký obor. Tak jako jiné forenzní obory, tak i forenzní biomechanika vychází z mateřského oboru biomechaniky a generuje zkušenosti z vlastní znalecké činnosti. Postupem vývoje si vytváří vlastní vědecko-výzkumnou základnu, směry vývoje a precizují se konkrétní možnosti využití forenzní biomechaniky ve znalecké činnosti. Forenzní biomechanika se natolik vyprofilovala jako samostatný obor, že v posledních letech jsou v procesu vyšetřování vyžadovány znalecké posudky z oboru „Kriminalistika, specializace forenzní biomechanika“. Pokračovatelem znalecké práce Vladimíra Karase v oboru forenzní biomechanika je v současnosti **Jiří Straus**, od roku 1999 znalec v oboru „Kriminalistika, specializace forenzní biomechanika“.

Forenzní biomechanika zcela zřetelně vymezila svůj předmět zkoumání, naplnila poznávací gnozeologickou a institucionální funkci vědního oboru.

Vědecký vývoj forenzní biomechaniky zcela výrazně vychází ze znalecké praxe, jak se objevují problémy a otázky, které se ve znaleckých posudcích řeší, tak se i orientuje vlastní vědeckovýzkumná orientace.

Forenzní biomechanika je vědní obor, který aplikuje biomechaniku a biomechanické metody na zkoumání kriminalistických stop s biomechanickým obsahem a de-

kódování informace z kriminalisticky relevantní události, která vznikla v důsledku pohybové činnosti člověka a která souvisí s vyšetřovanou událostí. Forenzní biomechanika zkoumá a objasňuje ten okruh kriminalistických stop, které mají v sobě obsaženy biomechanický obsah, tedy uvedené aplikace podávají informaci o svalově-kosterním aparátu pachatele nebo jeho pohybovém chování. Forenzní biomechanika stojí svým předmětem zkoumání ve společném průniku biomechaniky a kriminalistiky. Tvůrčím způsobem aplikuje biomechanické metody zkoumání, postupy a způsoby řešení biomechaniky na problematiku kriminalistiky. Forenzní biomechanika studuje a zkoumá pohybový systém a pohybové chování osob, které mají souvislost s trestným činem a zanechaly kriminalistické stopy, které mají v sobě zakódovaný biomechanický obsah. Označením „forenzní“ biomechanika máme na mysli „soudní“ biomechanika, tedy aplikace biomechaniky ve vyšetřování a zkoumání kriminalistických stop.

Forenzní biomechanika aplikuje biomechaniku a její metody poznání na dva důležité směry zkoumání, a to:

1. Kriminalistické stopy s biomechanickým obsahem;
2. Kriminalisticky relevantní změny, které vznikly v důsledku mechanické interakce systému „člověk-okolí“.

Praktické aplikace forenzní biomechaniky můžeme na základě dosud získaných zkušeností a literární komparace uvést následující směry zkoumání, které se principiálně od sebe liší v obsahu vědeckého a gnozeologického přístupu:

1. Biomechanický obsah trasologických stop. Tento směr je zatím studován a rozvíjen nejintenzivněji. Je to dáno jednak tím, že trasologické stopy obuvi a stopy lokomoce se vyskytují na místech činu v 95,5 % a dále tím, že dekódované informace jsou přímo prakticky využitelné pro kriminalistickou praxi. Studium biomechanického obsahu traso-

¹⁰⁾ V roce 1994 jako znalec „ad hoc“ přibráný vyšetřovatelem KÚV P ČR Brno. V roce 1995 jmenován znalcem MS v Praze v oboru „Kriminalistika, specializace forenzní biomechanika“, první oficiální posudek znalce 28. 11. 1995.

¹¹⁾ Využito viz: STRAUS, J., VAVERA, F. a kol. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem II. 1. vyd., POLICE HISTORY, Praha 2005, s. 131–154.*

logických stop bipedální lokomoce se zaměřuje zákonitě nejprve na geometrické znaky, následně na znaky kinematické a posléze na znaky dynamické;

2. Mechanické extrémní dynamické zatěžování organismu. Jedná se většinou o situace, kdy útočník napadne oběť úderem pěstí, holí nebo jiným pevným předmětem. Nejčastěji je útok směřován na hlavu oběti. V případě těchto biomechanických analýz se jedná o posouzení skutečnosti, zda napadená osoba zemřela ihned nebo nějaký čas přežívala a teoreticky by bylo možné ji zachránit. Principiálně je důležité stanovit a kvantifikovat hranici důležitou pro přežití při mechanickém extrémním zatížení hlavy oběti;
3. Biomechanické posouzení pádů obětí z výšky, nejčastěji z okna domu. Občas se stává, že agresor napadne oběť a v úmyslu ji usmrtit ji vyhodí z okna a při vyšetřování se brání tím, že oběť vypadla sama nebo nějakou nešťastnou náhodou. Biomechanická analýza může posoudit otázku, zda osoba vypadla sama, bez cizího zavinění, nebo zda jí byl v okamžiku vypadnutí udělen silový impuls, a tedy ji někdo vyhodil (případně se mohla i odrazit). Jde o posouzení geometrie a kinematiky těžiště těla při pádu jako otevřeného kinematického řetězce;
4. Využití biomechaniky při konstrukci motorových vozidel a jejich vybavení. Sem spadá např. zkoumání vztahu mezi mechanickou charakteristikou vozidla a vznikem únavy řidiče, tlumení, konstrukce sedadel, brzd, zajištění proti silovým impulsům z čelních nárazů či dalších směrů a další. Důležitým faktorem, ke kterému přispívá biomechanika, jsou limitující motoricko-biomechanické faktory při řízení motorových vozidel (viditelnost, reakční schopnosti, doba trvání manipulačních pohybů apod.);
5. Biomechanický aspekt při řešení dopravních nehod motorových vozidel. V posledních pěti letech se objevuje potřeba zkoumat dopravní nehody motorových vozidel i z biomechanického pohledu. Biomechanická analýza může přinést nové poznatky pro posouzení pohybu lidí uvnitř vozidla při nehodě a objasnění mechanismu jejich poranění.
6. Velmi zajímavý a pro policejní praxi přínosný je pohled na aplikace biomechaniky při vedení střetného boje zblízka v sebeobraně. Pro sebeobrané prvky je nezbytně nutné znát kinematické znaky reakcí osoby z hlediska útoku i obrany. Při znalosti časových útočných i obranných

pohybových činností je účastník střetu zvýhodněn, a to zejména tehdy, jestliže k těmto relacím je přihlíženo i při vlastním nácviku chvatové techniky. Biomechanický rozbor technických akcí střetného boje pomáhá tyto nedostatky odstranit. Mimochodem poznatky ze sebeobraných situací se promítají i do znalecké činnosti, v některých případech je nutné znát reakční doby a latentní rychlosti na různé druhy podnětů, podle toho je možné posuzovat možnost činnosti osoby pachatele nebo poškozené osoby.¹¹⁾

7. Identifikace osob podle biomechanické analýzy lokomoce. Možnost identifikace osoby podle znaků jeho pohybového chování umožňuje forenzní biomechanika podle geometrické a kinematické charakteristiky lokomoce a nalezení specifických identifikačních křivek lokomoce osoby. Biomechanická analýza umožňuje provést identifikaci osoby podle individuálního stylu chůze.
  8. Biomechanický obsah stop ručního písma. Tyto aplikace jsou zatím ve svých počátcích v důsledku nesnadné kvantifikace jednotlivých znaků. Velká většina znaků ručního písma má kvalitativní charakter a jejich kvantifikace přináší většinou značné obtíže. Přesto bylo zaznamenáno několik výzkumných trendů s dobrou aplikací pro kriminalistickou praxi;
  9. Studium biomechanického obsahu stop vnitřní strany rukou, případně dlaní. Tento druh trasologických stop nebyl dosud studován a v praxi nejsou tyto stopy využívány pro nedostatek informací. Stopy vnitřní strany rukou a dlaní jsou v kriminalistické literatuře popisovány velmi sporadicky, a to především s cílem identifikace osoby podle zanechané stopy na místě činu;
- Forenzní biomechanika se v současné době významně rozvíjí pouze na Policejní akademii ČR v Praze, a to jak v teoretickém výzkumu, tak i v konkrétních kriminalistických aplikacích. Výše naznačené aplikační možnosti ukazují jen základní trendy aplikace biomechaniky v kriminalistice, případně policejní praxi. V každém samotném oboru se aplikace biomechaniky široce větví a jejich detailnější popsání bylo velmi obsáhlé.

Foto archiv autorů

¹¹⁾ Využito viz: STRAUS, J., VAVERA, F. a kol. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem II. 1. vyd., POLICE HISTORY, Praha 2005, s. 131–154.*

